PAIKKATIETOPOLIITTINEN SELONTEKO

KOORDINAATIT KEHITYKSELLE

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen

Antti Vertanen, Mari Laakso (MMM)

12.9.2018

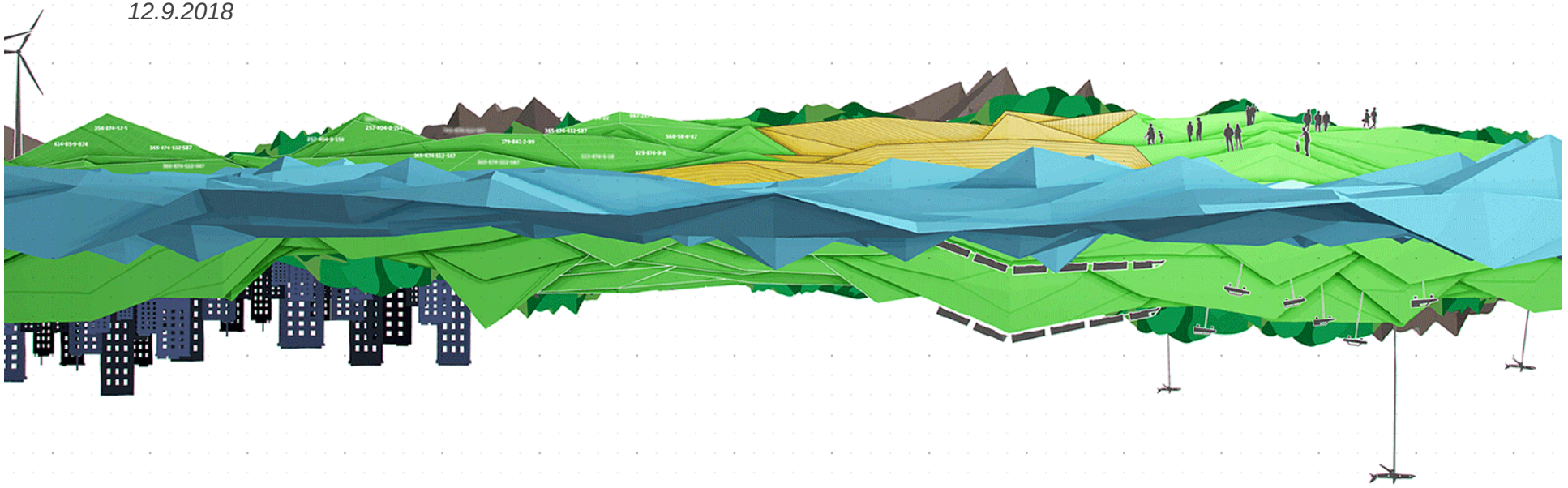

Paikkatietopoliittinen selonteko

Kaikki tieto, jonka yhtenä ominaisuutena on sijainti, on paikkatietoa

- Paikkatiedot ovat yhteiskunnassa monessa mukana.

Selonteon visio:

Suomessa on maailman innovatiivisin ja turvallisin paikkatiedon ekosysteemi.

Vision toteuttamiseksi valituissa 7 toimenpiteessä keskeisimpiin kehittämistehtäviin kuuluvat mm:

- Varmistaa Suomen paikkatietovarantojen ja niiden sujuvaan käyttöönottoon ja hyödyntämiseen tarvittavien palveluiden yhteiskäyttöisyys, saatavuus ja tarpeiden mukainen, riittävä laatu.

- Edistää eri sektoreiden yhteistyötä päällekkäisen työn välttämiseksi ja paikkatiedoista saatavien hyötyjen lisäämiseksi.

Rakennetun ympäristön ekosysteemi

Paikkatiedot tehokäyttöön rakennetussa ympäristössä

Lähteet: Arvio paikkatietoja hyödyntävien palveluiden tuottamasta taloudellisesta hyödystä Suomessa ja Paikkatietoalustan mahdollistamien hyötyjen osuus kokonaisarvosta. Selvityksen esittely-kalvosarja 23.8.2018 Jaana Mäkelä, Luukas Raatikainen. Kuvat: YLE / Jyväskylä, Rakennuslehti / Helsinki, Lahti, Mikkeli

Paikkatiedot ja ympäristö-toiminnot

Aluesuunnittelussa, rakentamisessa sekä rakennusten ja rakenteiden ylläpidossa ollaan nyt murrosvaiheessa tietojen 3D-mallinnuksen yleistymisen takia:

- JUURI NYT on pidettävä huolta siitä, että tiedot tuotetaan, ylläpidetään ja jaetaan standardeissa, yhteensopivissa muodoissa. Koko prosessissa.
- Arvioiden mukaan mallinnetun 3D-paikkatiedon käyttöönotto alentaa merkittävästi suunnittelu-, hallinnointi- ja rakentamiskustannuksia.

Ympäristövaliokunnan toimialaan kuuluvilla sektoreilla syntyy merkittävä osa ympäristöön liittyvistä ja niitä kuvaavista paikkatiedoista.

- Näillä sektoreilla paikkatietojen käyttö on toiminnan ytimessä.

Paikkatietopoliittisen selonteon toimenpiteiden avulla toteutettava yhteentoimivuuden edellyttäminen julkishallinnolta, yhteistyön ja paikkatietoekosysteemin kehittäminen ja niihin liittyvä päällekkäisen työn vähentäminen tehostaa toimialojen toimintaa merkittävästi.

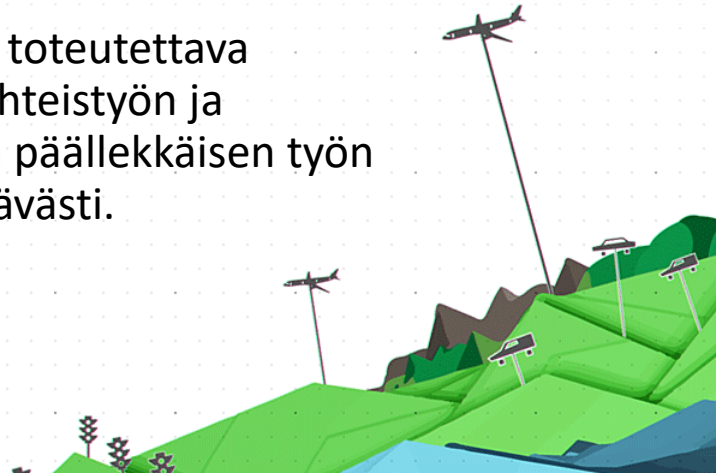

Selonteon toimenpiteiden kokonaisuus ja riippuvuuksia

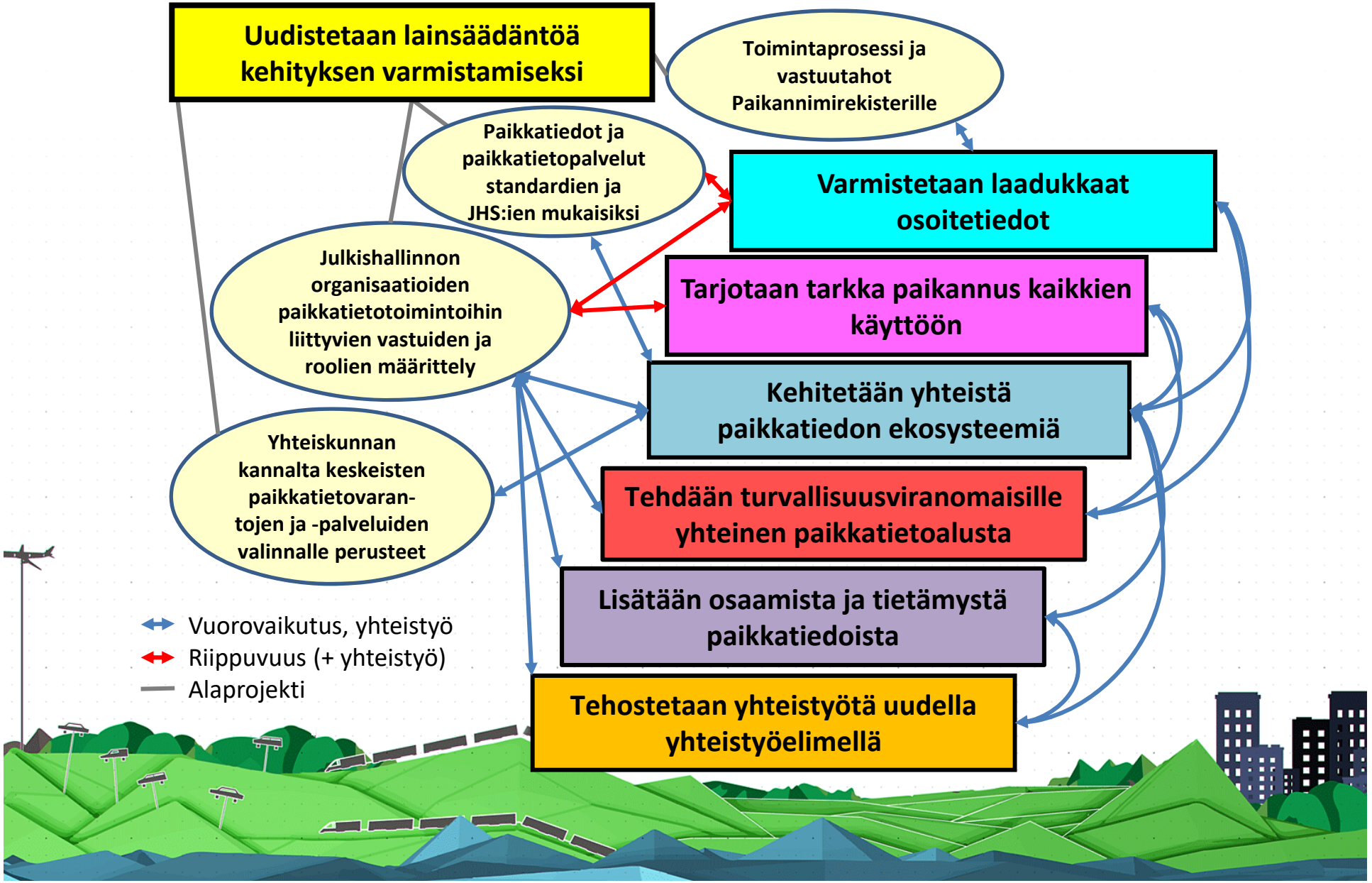

Rakennettu ympäristö ja paikkatiedot

Rakennetun ympäristön toimialan osuus BKT:stä ja paikkatietojen käytön hyödyt

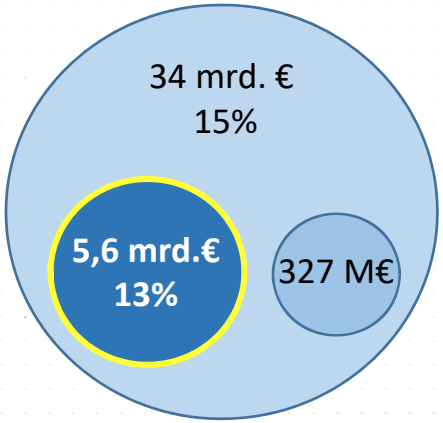

- Rakennetun ympäristön toimialan osuus Suomen bruttokansatuotteesta (Suomen BKT oli 224 mrd. € v.2017)
- **Paikkatietojen käytön potentiaalinen taloudellinen hyöty (€/v) ja tähän mennessä siitä realisoitunut osuus %:a**
- Paikkatietoalustan osuus potentiaalisista hyödyistä (€/v)

Lähde: Arvio paikkatietoja hyödyntävien palveluiden tuottamasta taloudellisesta hyödystä Suomessa ja Paikkatietoalustan mahdollistamien hyötyjen osuus kokonaisarvosta. Selvityksen esittely-kalvosarja 23.8.2018 Jaana Mäkelä, Luukas Raatikainen. (Kuvan alkuperäiset lähteet: Lähteet: FLIC: Alustatalouden tiekartasto , Business Finland: Suomen terveys ja sosiaalitoimiala 2018, Suomen biotalousstrategia, NordicGrowth, Puolustusministeriö, Rakennusteollisuus, RASTI-projekti, Space Finland)

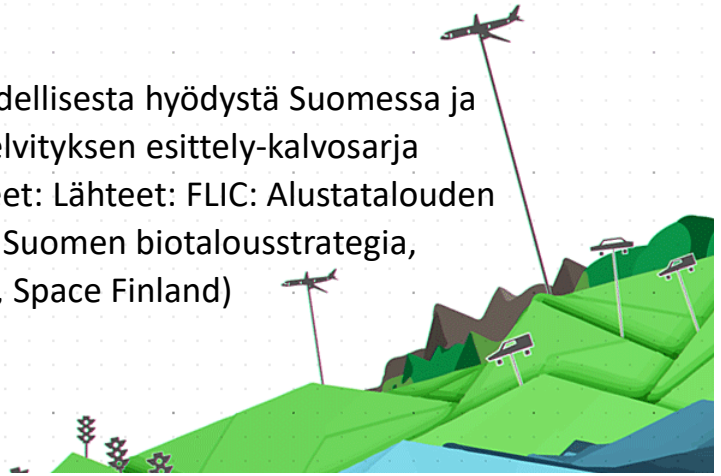

Paikkatiedot ja ympäristö-toiminnot - hyötyesimerkkejä

Kun paikkatiedot ovat tietomallimuodossa:

Rakennusten ja infran suunnittelu

- Arvioitu potentiaalinen suunnittelukustannusten säästö Suomessa 320 milj. € vuodessa. [1)]
- Espoossa noin 30 %:n vähennys nykyisiin kuluihin. [2)]
- Vantaan kaupungissa arvioidaan pelkästään tietomallipohjaisen rakennuslupaprosessin tuovan vuositasolla noin miljoonan euron säästöt.

3D paikkatietomallien käyttö kuntien infraomaisuuden ja toimitilojen hallinnassa

- Arvioitu potentiaalinen säästö on Suomessa 180 milj. € vuodessa. [1)]

Lähteet: [1)] Arvio paikkatietoja hyödyntävien palveluiden tuottamasta taloudellisesta hyödystä Suomessa ja Paikkatietoalustan mahdollistamien hyötyjen osuus kokonaisarvosta. Jaana Mäkelä, Luukas Raatikainen, Spatineo, 31.8.2018

[2)] Haastattelu Ari Purhonen, Espoon kaupunki, Spatineo 28.6.2018

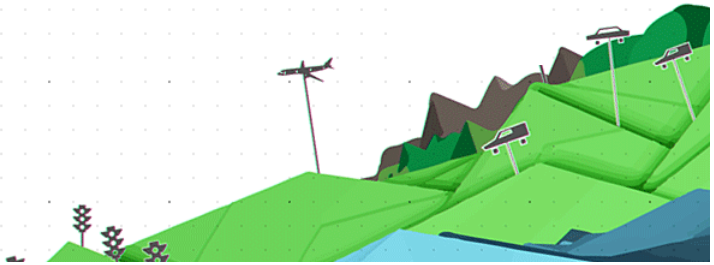

Paikkatiedot ja ympäristö-toiminnot - hyötyesimerkki

Envibase-hanke [1)]

Tietojen yhteiskäytön kehittäminen, tietojen avaaminen ja käsittelyn tehostaminen Envibase-hankkeen toimenpiteillä:

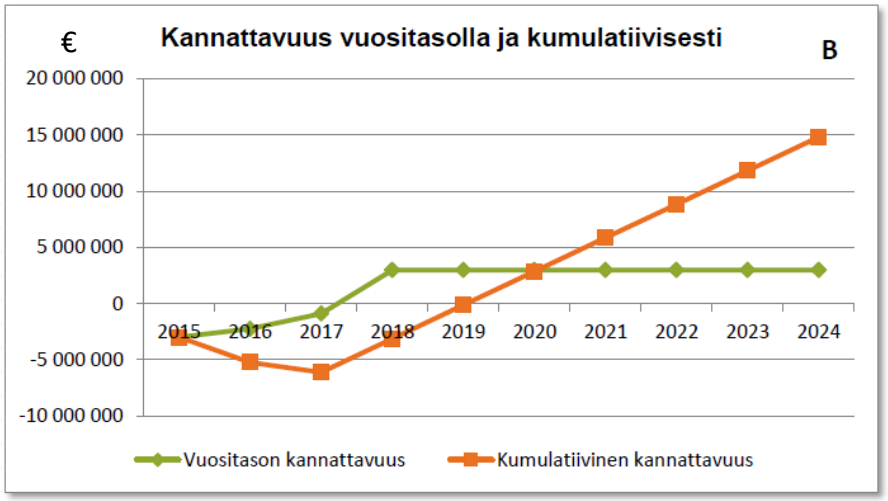

Envibase-hankkeen osahankkeet olivat:

- Tietojen yhteiskäyttö
- Lajitietokeskus
- Kansallinen satelliittidatakeskus
- Kansalaishavainnot
- Tutkimusaineistoalusta

Hankkeessa järkevöitettiin mm. lajitietojen ja valmiiksi prosessoitujen satelliittikuvien saatavuutta. Edellä mainittuja varten toteutettujen palveluiden kumulatiivisen, taloudellisen yhteiskunnallisen hyödyn on arvioitu olevan vuositasolla yli 3.3 milj. €.

[1)] Lähde: Envibase-hankkeen loppuraportti, Luomus, Syke, Ilmatieteen laitos 29.8.2018

Selonteon tilanne ja jatkotyöt

Selonteon ollessa eduskunnan käsittelyssä MMM:ssä valmistellaan toimenpideohjelman toteuttamista.

- Toimenpideohjelma toteutetaan selonteon tapaan laajassa sidosryhmäyhteistyössä.
- Selonteon toimenpiteet (ympäristövaliokunnan kannalta keskeisimmät alleviivattu):
  - Varmistetaan laadukkaat osoitetiedot
  - Tarjotaan tarkka paikannus kaikkien käyttöön
  - Tehdään turvallisuusviranomaisille yhteinen paikkatietoalusta
  - Kehitetään yhteistä paikkatiedon ekosysteemiä
  - Tehostetaan yhteistyötä uudella yhteistyöelimellä
  - Lisätään osaamista ja tietämystä paikkatiedoista
  - Uudistetaan lainsäädäntöä kehityksen varmistamiseksi

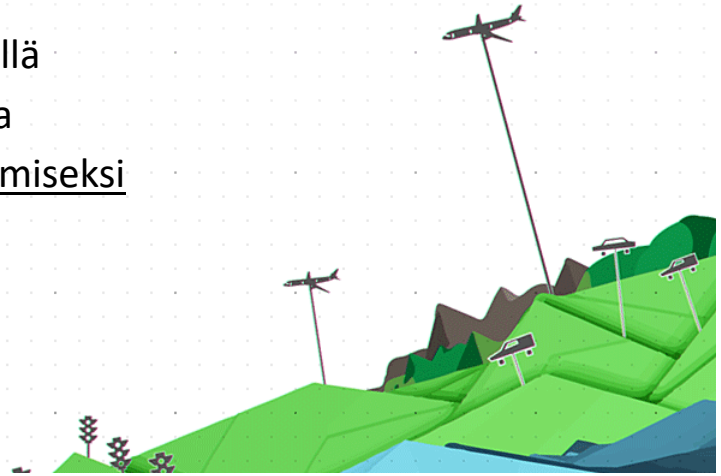

Selonteon toimenpideohjelman hankeluonnoksen osaprojektit

- Seuraavilla kalvoilla on esitetty toimenpidekohtaisten osaprojektien kaaviokuvat
- Osaprojektit on jaettu alaprojekteiksi
- Nämä ovat luonnoksia, osaprojektit tekevät itse toteutettavat projektisuunnitelmat
- Hankesuunnitelmassa on luonnosteltu mm. alustavat osa- ja alaprojektien tehtävät ja tavoitteet sekä mietitty osallistujatahoja.

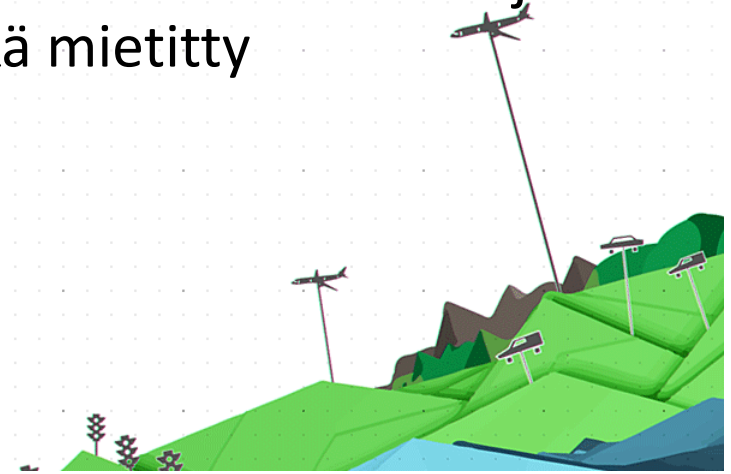

Uudistetaan lainsäädäntöä kehityksen varmistamiseksi

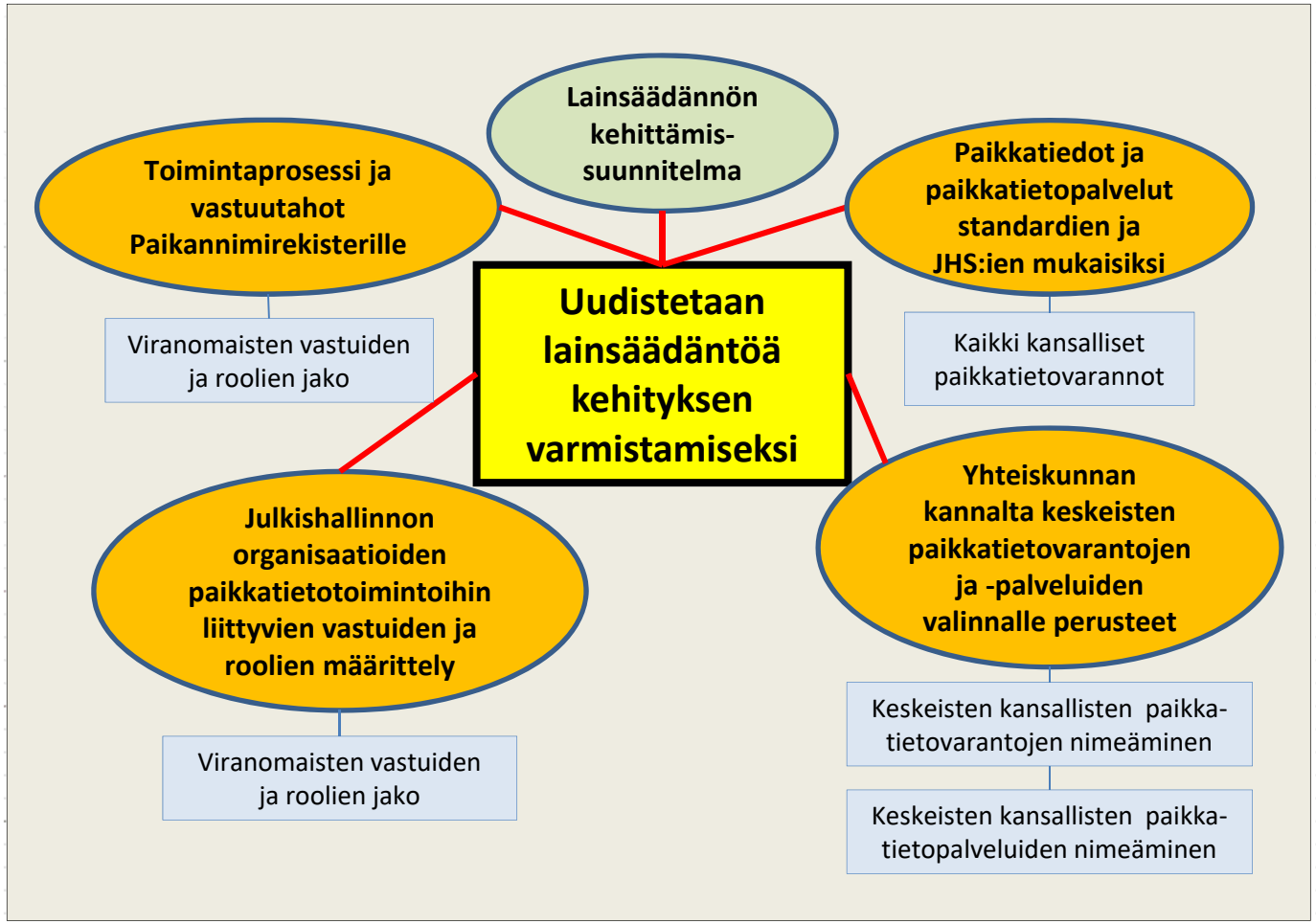

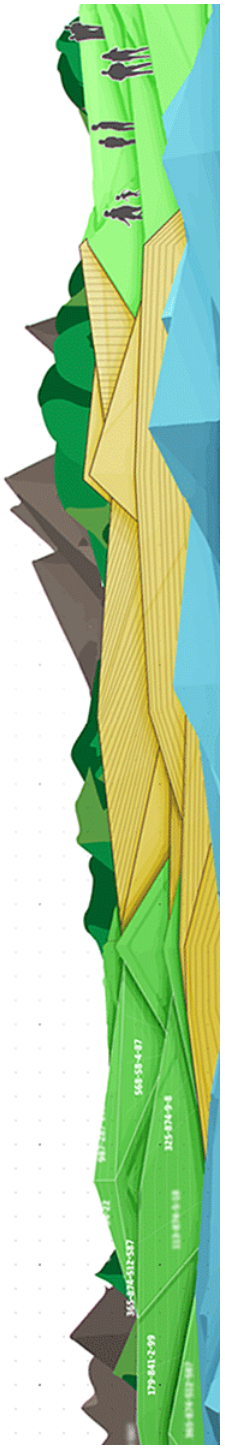

Varmistetaan laadukkaat osoitetiedot

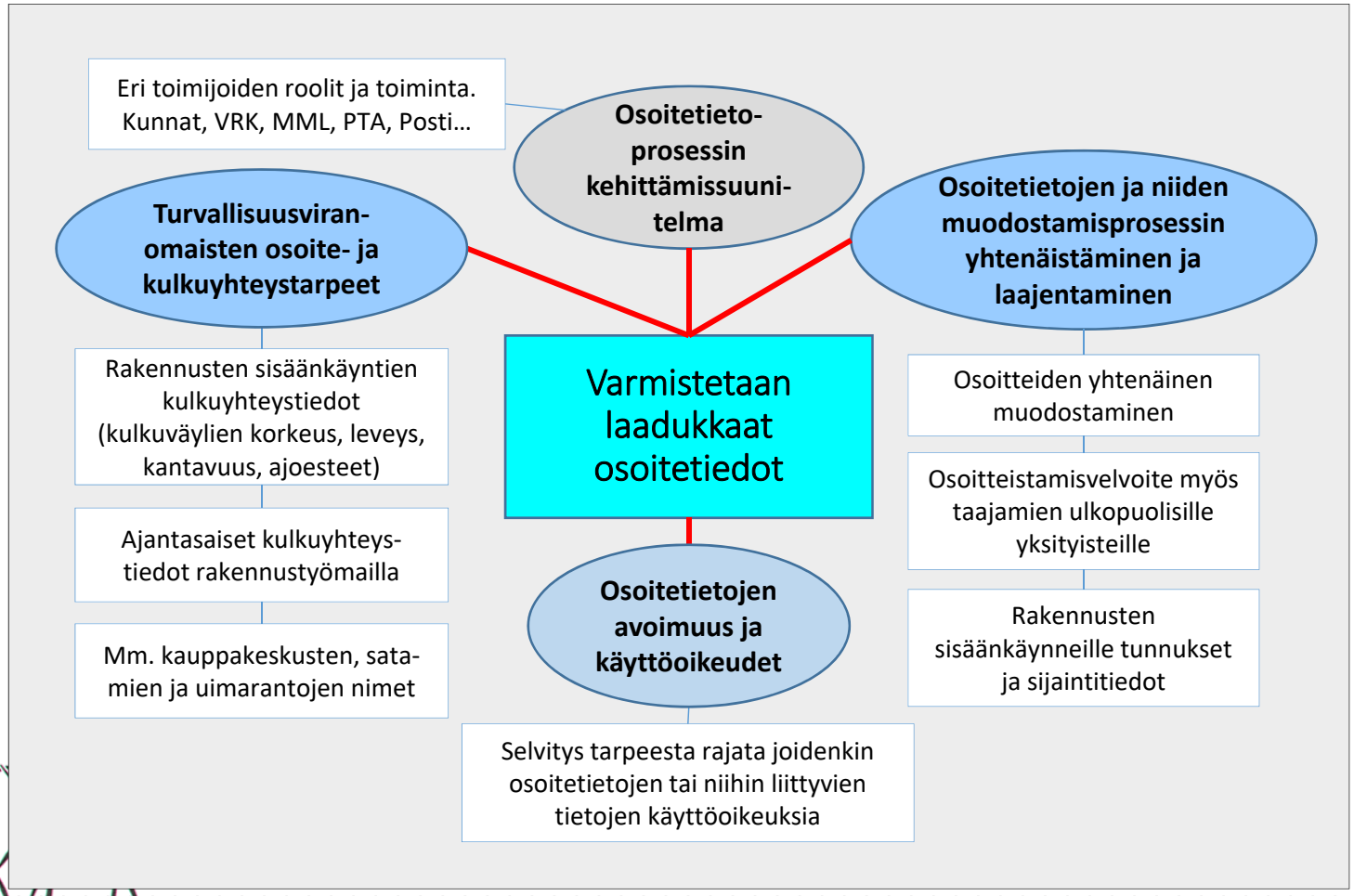

Tarjotaan tarkka paikannus kaikkien käyttöön

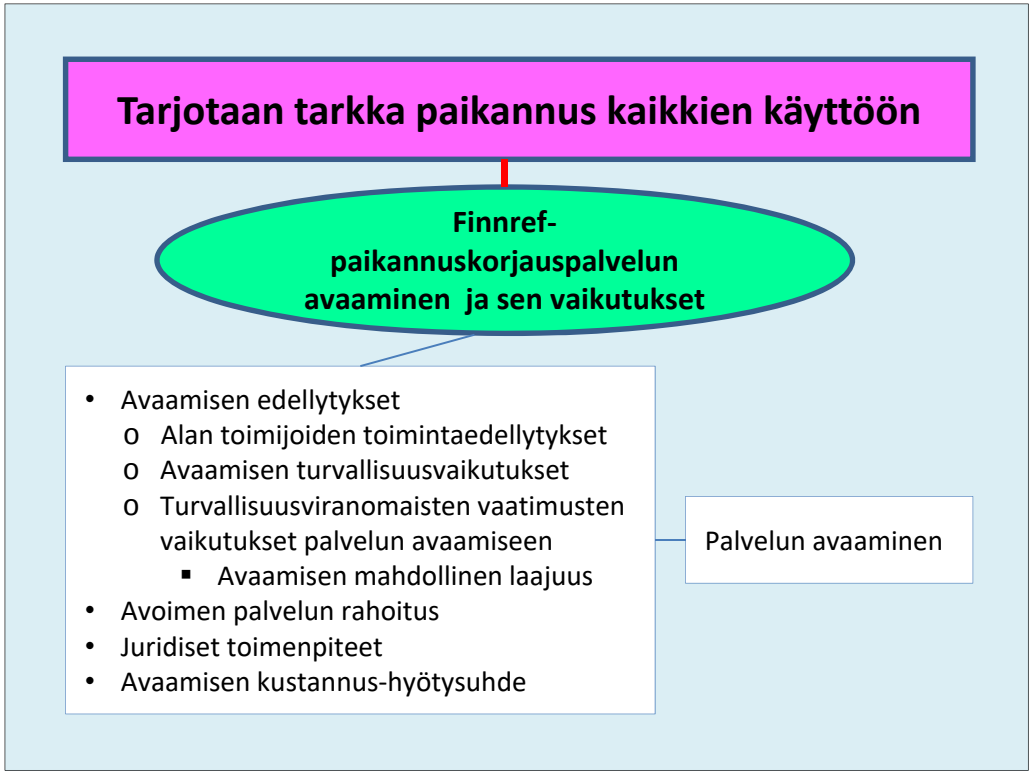

Tehdään turvallisuusviranomaisille yhteinen paikkatietoalusta

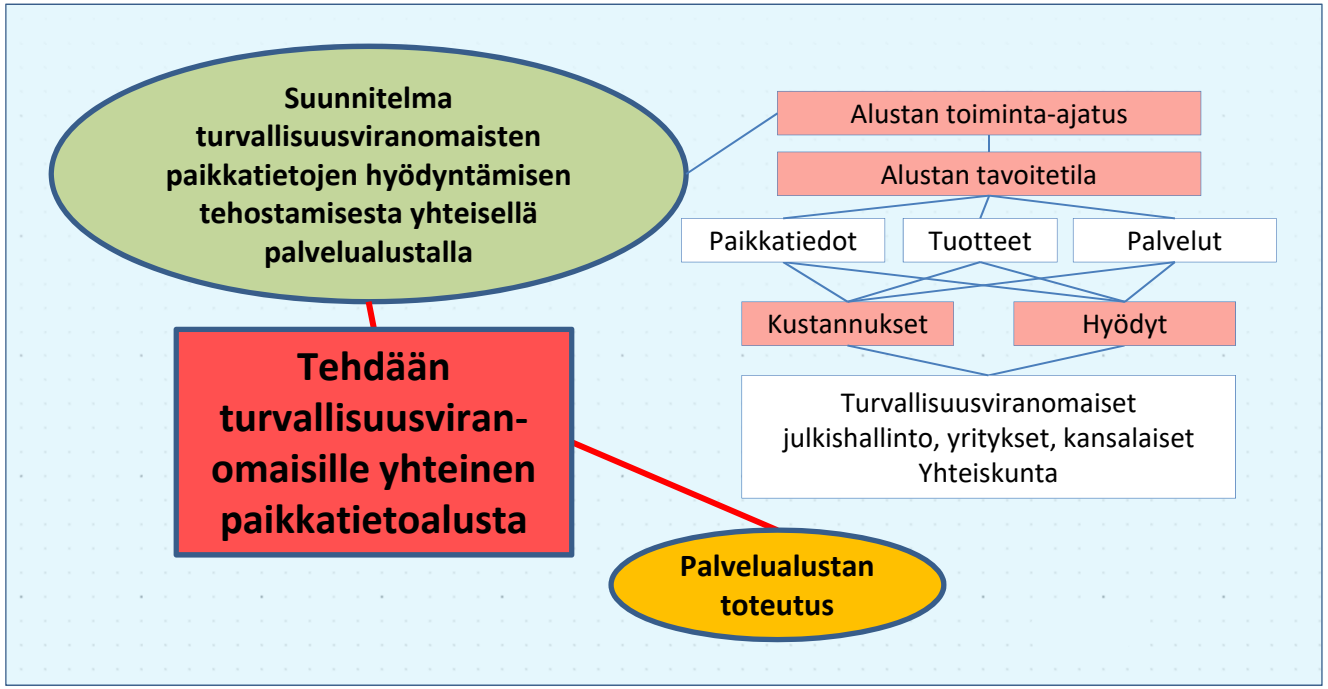

Kehitetään yhteistä paikkatiedon ekosysteemiä

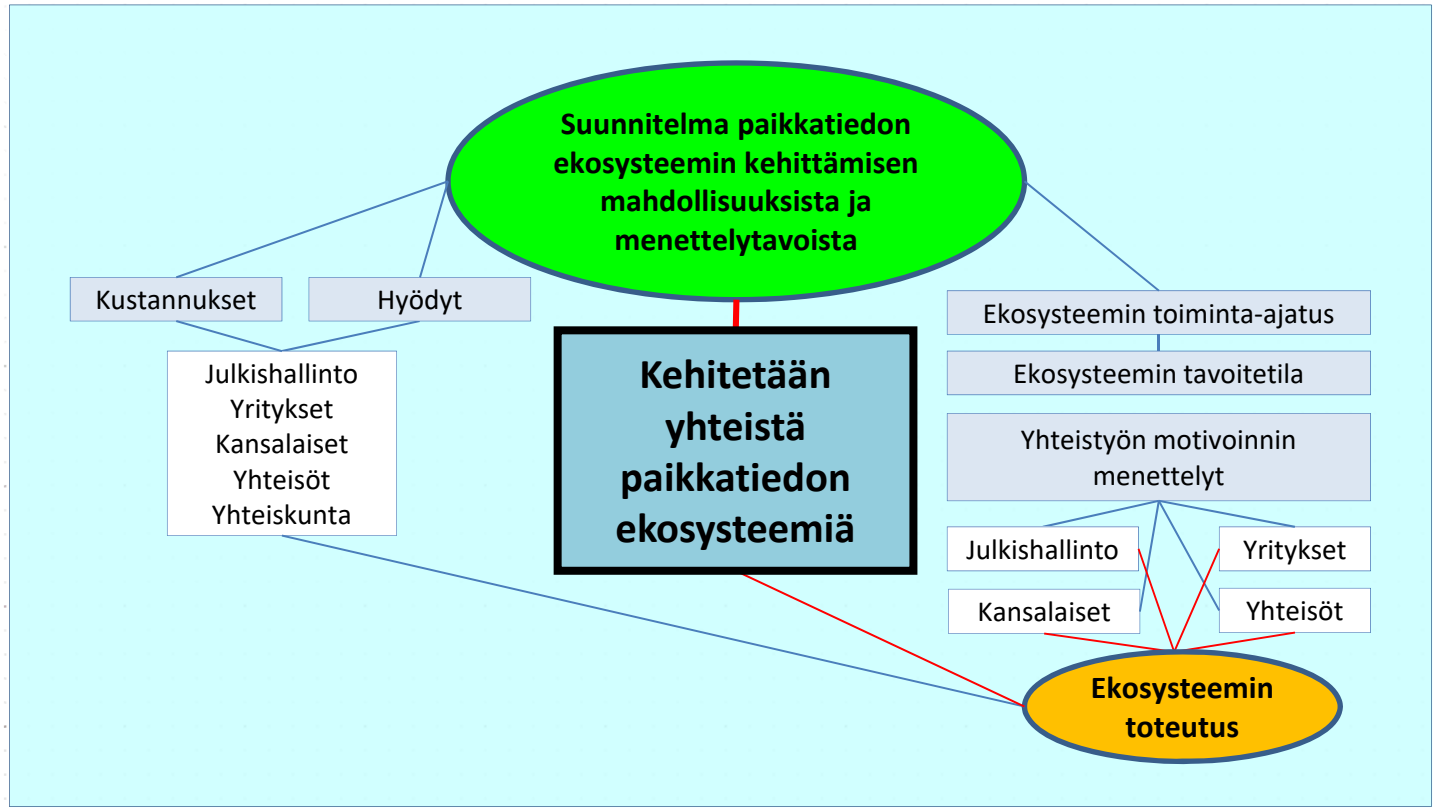

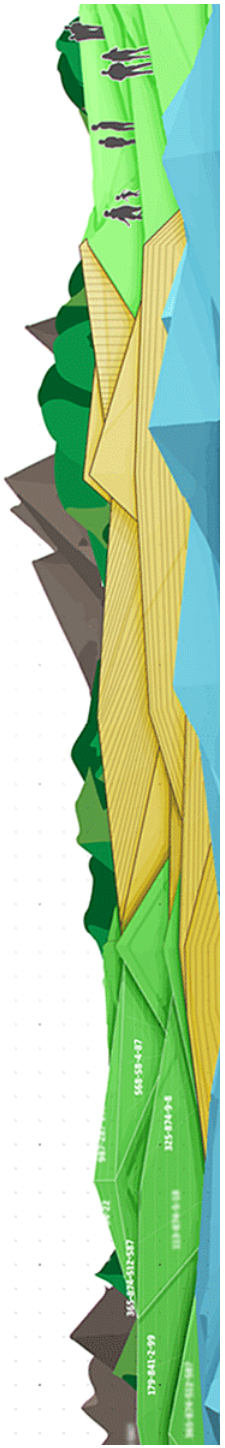

Tehostetaan yhteistyötä uudella yhteistyöelimellä

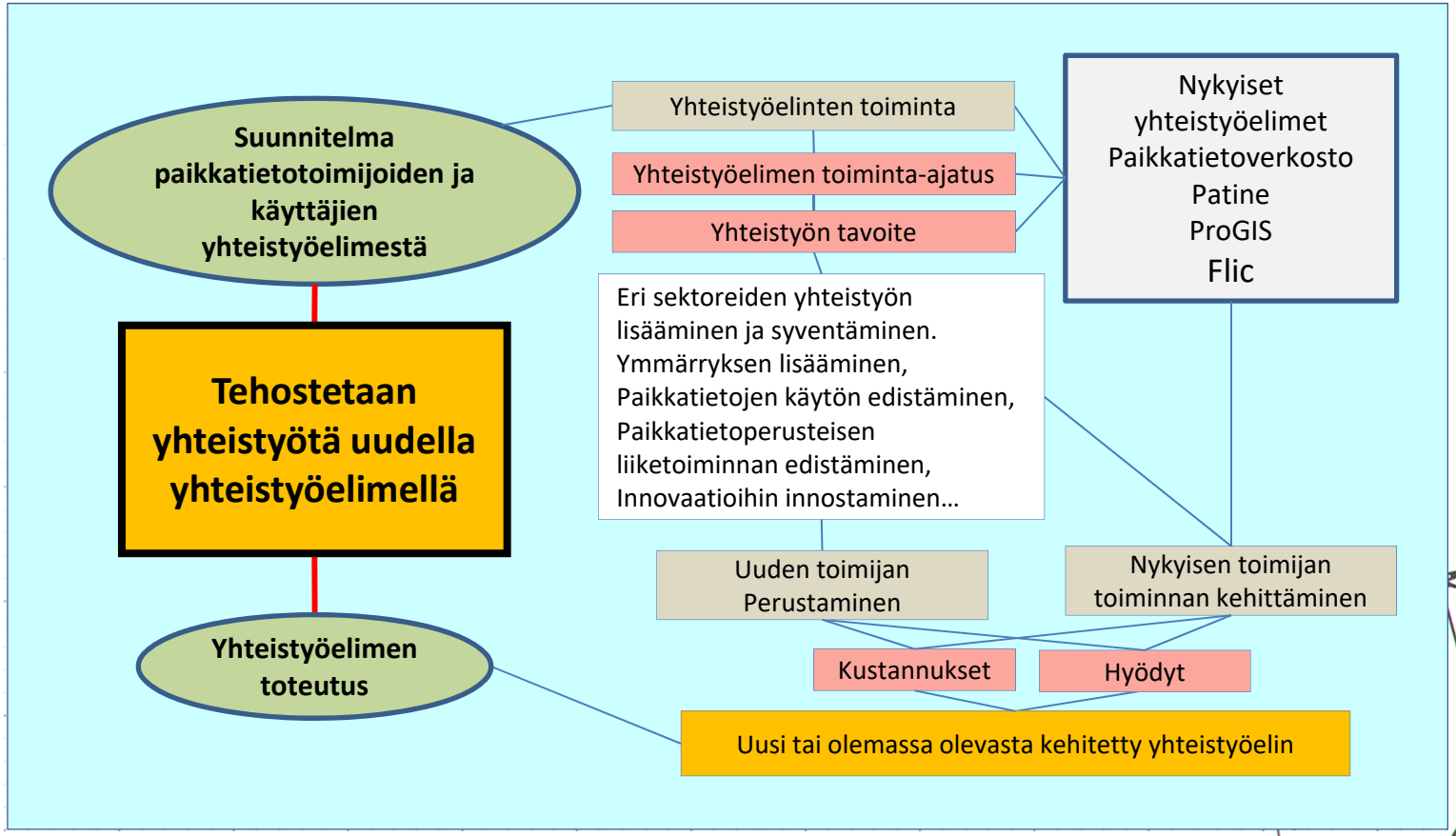

Lisätään osaamista ja tietämystä paikkatiedoista

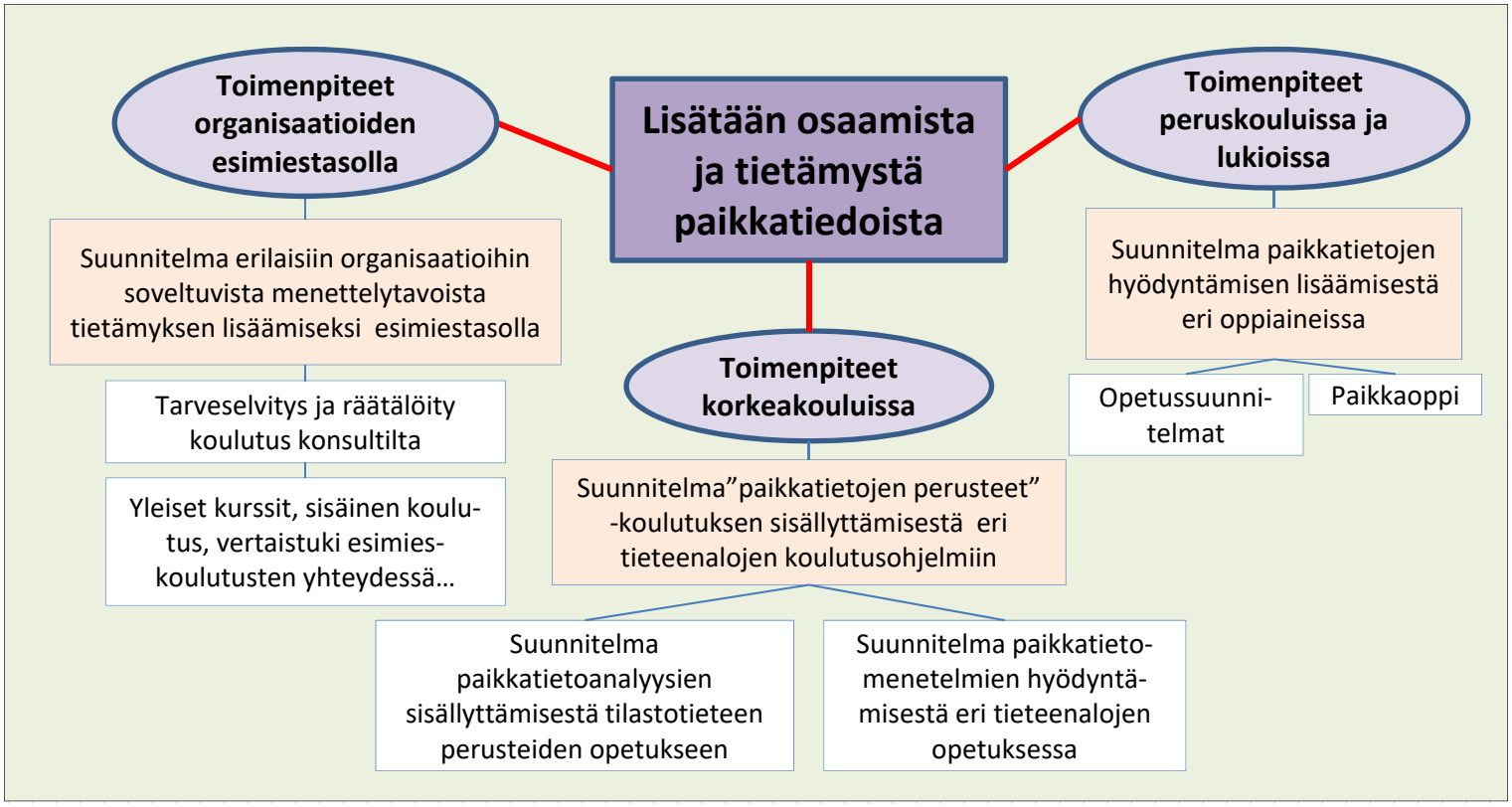

KIITOS

Lisätietoja: http://mmm.fi/paikkatietoselonteko

PAIKKATIETOPOLIITTINEN SELONTEKO - KOORDINAATIT KEHITYKSELLE

